

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Zahodnoevropske države nočejo podvzeti odločnih ukrepov zoper Sirijo — Anglija pretrgala diplomatske odnose s Sirijci

LONDON, V. Br. — Pretekli petek je angleško sodišče proglasilo nekega jordankega državljanu krivega terorizma, ker je bil skušal preko zaročenke nastaviti bombo na izraelskem potniškem letalu. Bombo so pravočasno odkrili in do eksplozije ni prišlo. Angleški preiskovalci so pa ugotovili, da je bil storilec povezan s sirijskimi agenti, ki so mu pomagali pri akciji. Zaradi tega je Anglija pretrgala diplomatske odnose s Sirijo in pozvala zahodnoevropske in druge države, naj tudi one ukrepajo zoper Sirijo in sicer z vsaj začasnim odpoklicem svojih veleposlanikov. ZDA so to storile, na včerajšnjem sestanku v Luksemburgu so pa zunanji ministri držav Evropske gospodarske skupnosti pristali le na izjavo, v kateri obžalujejo poskus terorističnega napada na izraelsko letalo, vendar ne da bi pri tem Sirije niti omenili. Socialistična grška vlada je celo tej izjavi nasprotovala. Razne evropske države imajo namreč tesne gospodarske stike s Sirijo, med njimi v prvi vrsti Francija, ki prodaja veliko orožja Sirijcem.

ZDA bodo predlagale odstranitev vseh balističnih misilov v 10 letih — Gorbačov trdi, da je to že predlagal na Reykjaviku

WASHINGTON, D.C. — Reaganova administracija bo odobrila predlog, po katerem naj ameriški pogajalci v Ženevi zagovarjajo načrt, ki predvideva odstranitev vseh balističnih misilov, opremljenih z jedrskimi bombami v svojih glavah, tekom naslednjih 10 let. Balistični misili so tisti, ki gredo v vesolje in ob povratku zadenejo cilj. V načrtu torej ne bi bili vključeni tako imenovani »cruise« misili ali misili srednjega dometa, takih torej, ki so postavljeni na evropskem prostoru. ZDA so pa pripravljene na pogajanja o odstranitvi tudi teh.

Nastal je spor med ZDA in ZSSR o tem, kaj je predlagal predsednik Reagan sovjetskemu voditelju Gorbačovu glede razorožitve. Sovjetska verzija je, da je Reagan predlagal odstranitev prav vsega jedrskega orožja v dobi 10 let in da mogli pogajalci obeh velesil lahko pripravijo pogodbo o tem tako hitro, da bi jo lahko podpisala Reagan in Gorbačov med obiskom Gorbačova v ZDA. Ameriška stran trdi, da Reagan ni predlagal tako obsežnega načrta in da so ga Sovjeti napačno razumeli. Bela hiša noče objaviti stenografskega zapiska o pogovorih med Reaganom in Gorbačovem na Reykjaviku in kritizira SZ, ker so kršili sporazum glede tega. Sovjeti naj bi se več zanimali za resnejša pogajanja in manj za propagando, pravijo v Beli hiši.

Reaganova vlada pripravljena predlagati vežbanje »contras« v ZDA — Sojenje Eugene Hasenfusu se nadaljuje

WASHINGTON, D.C. — Dobro poučeni viri v Pentagonu pravijo, da je Reaganova administracija pripravljena podpirati vežbanje protisandinističnih »contras« na vojaških oporiščih v ZDA. Razne srednje-ameriške države namreč nočejo pristati na takšno vežbanje na njih ozemlju, čeprav sodelujejo z ZDA v podpiranju teh gverilcev. Liberalni kongresniki pravijo, da bodo skušali takšno vežbanje preprečiti z zakonom.

Sandinisti nadaljujejo s sojenjem Eugene Hasenfusu, ameriškem državljanu, ki je bil član posadke letala, katerega so sandi-

nisti sestrelili, ko je prevažalo orožje gverilcem. Hasenfus priznava svojo krivdo, vendar zrežirajo sandinisti sodni proces, ki ga bodo uporabili za napade na politiko Reaganove administracije. Dvoma ni, da bo »ljudska tribuna« Hasenfusa obsodila.

Čudno in ne povsem pojasnjeno vlogo igra bivši pravosodni sekretar v administraciji Jimmyja Carterja, Griffin Bell. Bell se je pojavil v Managui in trdi, da želi pomagati Hasenfusu in sicer kot privatnik. Včeraj je Bell izročil sandinistom seznam 19 nikaragveških državljanov, ki so v ameriških zaporih. Bell je omenil možnost izmenjave le-teh za Hasenfusa, kar pa opazovalci nikaragveških razmer smatrajo za nemogoče, ker je kar 18 od omenjenih 19 oseb v zaporu zaradi trgovanja z mamili. Sandinisti imajo Bella za neuradnega odposlanca Reaganove administracije, kar pa zanikata tako Bell kot Bela hiša.

— Kratke vesti —

Assisi, It. — Včeraj je papež Janez Pavel II. vodil dan molitve in posta, katerega se je udeležilo okrog 160 predstavnikov 32 verskih denominacij. Papež je bil pozval vse narode in skupine, ki se bojujejo z orožjem, naj bo to tudi dan premirja. Kot kaže, so papeževo pobudo spoštovali v najmanj 12 deželah, oboroženi spopadi so pa bili kljub klicu za premirje v Libanonu in Severni Irski. Vsi, ki so se edinstvene akcije v Assisiju udeležili, so obljubili, da bodo s pospešeno vneto delali za mir.

San Francisco, Kalif. — Včeraj je FBI aretiral 33-letnega bivšega narednika letalskih sil Allena Johna Daviesa in ga obtožil poskusa vohunjenja za Sovjetsko zvezo. Davies naj bi ponudil zaupne podatke sovjetskemu »agentu«, ki pa je bil v resnici agent FBI. Kot kaže, je bil Davies razočaran, ker so ga odpustili iz letalskih sil in sicer zato, ker ni kazal dovolj sposobnosti.

New York, N.Y. — ZDA so uradno obvestili generalnega sekretarja Združenih narodov Javiera Pereza de Cuellarja, da bodo prispevale le 100 milijonov dolarjev k proračunu ZN za leto 1986. Po dosednji praksi bi morale ZDA prispevati kar 210 milijonov dolarjev oz. 25% proračuna, zvezni kongres pa je izrazil svoje nezadovoljstvo s poslovanjem ZN in tudi protiameriškim stališčem, ki v tej organizaciji prevladuje zadnja leta, ter odobril le omenjenih 100 milijonov dolarjev.

Boston, Mass. — Zdravniki so našli učinkovita zdravila zoper ene od številnih vrst materničnega raka. Omenjena zdravila namreč kažejo skoraj 100-odstoten uspeh.

Maputo, Moz. — Danes je bil pogreb predsednika Samore Machela, ki je bil ubit v letalski nesreči v Južni Afriki pretekli teden. Ameriško delegacijo je vodila Maureen Reagan, hčerka predsednika Reagana. V preiskavi o vzroku nesreče sodelujejo mozambiški, sovjetski in južnoafriški strokovnjaki.

Cape Canaveral, Fla. — Strokovnjaki NASA trdijo, da bodo začeli prihodnje leto s poskusi nove izstrelitvene rakete za šuttlje. Ako bodo poskusi uspeli, bo NASA lahko začela s pošiljanjem astronautov v vesolje leta 1988.

Washington, D.C. — Predsednik Reagan je s svojim podpisom potrdil zakon, ki določa 1,7 milijarde dolarjev boju zoper mamila. V zadnjem času se Reagan zelo zavzema za zadevo. Podatki o obsegu uživanja mamil v ZDA dajejo nasprotujoče si vtise.

Iz Clevelanda in okolice

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo sv. Vida ima skupno sv. obhajilo to nedeljo pri osmi sv. maši, ob 1.30 pop. pa sestanek v Slovenski sobi.

Oltarno društvo Marije Vnebovzete tudi ima skupno sv. obhajilo to nedeljo pri osmi sv. maši, ob 1.30 molitve in nato sestanek.

LILJA ima sejo—

Dramatsko društvo Lilija bo imelo redni sestanek v ponedeljek, 3. novembra, ob 8. zvečer v navadnih prostorih.

Kosilo lepo uspelo—

Preteklo nedeljo je bilo letno kosilo Slomškovega krožka v avditoriju pri Sv. Vidu. Obisk je bil zelo dober.

Novi grobovi

Rose J. Sterbank

Dne 24. oktobra je umrla Rose J. Sterbank, rojena Ivančic, žena Charlesa, mati Roberta in RONALDA, 9-krat stara mati, sestra Julije Pirc, Frances Forsythe, Helen Novinc, Raymonda, Lillian Ribarich, Richarda ter že pok. Franka, Marthe in Stanleyja. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda danes dopoldne, v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 9.30, od tam na pokopališče Vernih duš. Darovi v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele bodo s hvaležnostjo sprejeti.

John Evatz

V University bolnišnici je umrl 65 let stari John Evatz, rojen v Semiču, od koder je prišel v ZDA l. 1936, mož Tillie, roj. Batich, oče Mary Ann Gordon, Emme Whitworth, Johna, Jamesa, William, Roberta in Felixa Vidmarja, 16-krat stari oče, 9-krat prastari oče, brat Mary Ivec, Angele Hutar ter že pok. Cirila, Josepha, Frances Stariha in Anne Ivec, zelo aktiven pri SDD na Recher Ave., kjer je vodil Club Room, od 1974 do 1978 predsednik direktorija, član SNPJ št. 158 in več drugih organizacij. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. jutri, v sredo, v cerkev Epiphany dop. ob 11. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Marija Stropnik

Dne 24. oktobra je v Euclid General bolnišnici umrla 61 let stara Marija Stropnik s Trebec Ave., rojena Rus v Podtaboru, Slovenija, od koder je prišla v ZDA l. 1960, žena Franka, mati Branka, 2-krat stara mati, sestra Rose Boh in Ivane Božič, zaposlena pri Dejak Machine & Tool v Eastlaku od l. 1974. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152 St. v

(dalje na str. 8)

Poučen politični sestanek—

Ta petek ob 7. uri bo v Baragovem domu, 6304 St. Clair Ave., informativni politični sestanek, na katerem bo predaval prof. Vinko Lipovec, o svojem obisku v Kitajski in Hong Kongu bo pa govoril Jože Likozar. Vstop prost, vsi rojaki vabljeni.

Martinovanje—

Vstopnice za martinovanje Belokranjskega kluba, ki bo v soboto, 8. novembra, so že v prodaji. Imajo jih Matt Hutar (tel. 481-3308) in Vida Rupnik (289-0843).

Zadušnici—

V četrtek, 30. oktobra, ob 8.30 zj. bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za Mary Knific, ob 8. obletnici njene smrti.

V soboto, 1. novembra, ob 5. pop. bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za Emanuela Grassellija ob 21. obletnici njegove smrti.

Najboljša razstava—

Razstava slovenskega blaga na mednarodnem sejmu, ki poteka v I-X centru do srede, je bila ocenjena kot najlepša na sejmu.

Ali lahko kdo pomaga?—

Naročnica našega lista nas je seznanila s prošnjo rojaka Alojza Androjne v Sloveniji, ki išče podatke o nekem Jožetu Žnidaršiču. Doma naj bi bil s Konjskega, rojen okoli 1885. leta, odšel iz Slovenije 1909. leta, izučen čevljar, ki je živel vsaj nekaj let v Indianapolisu, kjer je delal v tovarni in bil živ vsaj do l. 1928. Bil je tudi muzikant. Če bi se ga po tolikih letih kdo med bralci še spomnil, naslov g. Androjne imamo v naši pisarni.

Volitve se bližajo—

Prihodnji torek bodo volitve. Storite svojo državljansko dolžnost in se volitev udeležite. Na političnem sestanku ta petek zvečer v Baragovem domu, ki ga omenjamo na tej strani, se boste lahko tudi podrobneje informirali o kandidatih in predlogih. Volišča prihodnji torek bodo odprta od 6.30 zj. do 7.30 zv.

Štajerci in Prekmurci vabijo—

Štajerci in Prekmurci vljudno vabijo na martinovanje, ki bo v soboto, 15. novembra, v avditoriju pri Sv. Vidu na Glass Ave. Pričetek ob 7h zvečer. Vstopnice se dobijo pri vseh odbornikih in odbornicah, ali pa lahko pokličete tel. 261-5277 ali 432-2572. Igrali bodo Veseli Slovenci.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z najvišjo temperaturo okoli 62° F. Deloma sončno in vetrovno jutri z najvišjo temperaturo okoli 67° F. V četrtek zopet vetrovno, a z najvišjo temperaturo okoli 55° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece
Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25
Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;
Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 81 Tuesday, October 28, 1986

Aktualnost Primoža Trubarja

Po vsem slovenskem kulturnem prostoru, to je povsod, kjer Slovenci živimo, obhajamo letos 400-letnico smrti Primoža Trubarja. Vsi smo strnjeni okrog te obletnice in tega moža.

Enostransko gledanje

Ni pa bilo tako leta 1908, ko so obhajali 400-letnico njegovega rojstva. Takrat smo bili v polnem političnem in kulturnem boju med klerikalci in liberalci. Ti slednji so si Trubarja nekako osvojili. Zaradi tega sem iskal, ali je tisto leto Aleš Ušeničnik kaj napisal o Trubarju, toda nisem našel nobenega njegovega članka o tej obletnici, čeprav je Ušeničnik vestno zasledoval kulturno in politično dogajanje med nami.

Liberalci so se takrat polastili Trubarja in poudarjali predvsem njegovo reformacijsko prizadevanje, to je, da bi slovensko ljudstvo pridobil za protestantizem. Prav zavoljo tega razloga, ker so videli v Trubarju predvsem verskega reformatorja, so katoličani stali takrat ob strani in kdo stoji ob strani še danes.

Pisatelj Cankar o Trubarju

Tisto leto je Ivan Cankar imel v Trstu v Ljudskem odru predavanje z naslovom »Trubar in Trubarjeve slavnosti«. Predavanje začenja Cankar takole: »Letos 8. junija bomo slavili štiristoletnico rojstva Primoža Trubarja, vodnika slovenske reformacije v šestnajstem stoletju, stvarnika slovenskega pismenega jezika, začetnika slovenske literature. S Trubarjem slavimo sploh enega največjih mož, kar jih pozna tako prazna in tako žalostna zgodovina slovenskega naroda.«

Predavanje je za Cankarja neobičajno polemično zoper katoliško Cerkev, kakor je bilo takrat v navadi, da so liberalci in socialni demokrati uporabljali vsako priložnost, da so blatili Cerkev. Pri Trubarju jim materiala res ni manjkalo. Saj so se v dobi reformacije protestanti in katoličani prav po otročje drug drugega zmerjali in si očitali resnične in neresnične napake. Zlasti še, ko je šlo za papeža, ni bilo psovke, ki bi je protestanti ne bili uporabili in Trubar z njimi. Cankar poudarja: »Trubar je bil otrok svojega časa, produkt tedanjih razmer v slovenski deželah«; pri tem mirno lahko še dodamo: In produkt protestantske reforme.

Trubarjevo 400-letnico rojstva smo torej Slovenci praznovali v znamenju »kulturnega boja«. Danes so pa razmere precej drugačne. Na Trubarja gledamo bolj trezno eni in drugi, katoličani in nekatoličani.

Predvsem se nam zdi njegova polemika s tedanjimi cerkvenimi krogi za današnje čase nestvarna, nekulturna, nič več važna. Nanjo gledamo le kot na zgodovinsko dejstvo razburkanih časov reforme, ki ne kaže, da bi ga pogrevali. Kdor želi o tem kaj več vedeti, naj prebere knjigo Jožka Humarja »Primož Trubar, rodoljub ilirski«.

Trajne Trubarjeve zasluge

Danes torej odmišljamo Primoža Trubarja kot protestantskega reformatorja in oznanjevalca nove vere, ter

Tri nove cerkve za Slovane v San Franciscu

SAN FRANCISCO, Kalif. — Prvi župnik naše hrvatsko-slovenske župnije v San Franciscu Franc Turk je v dobi prvih devet let obstoja naše župnije dal zgraditi tri nove cerkve na istem prostoru ob križišču cest Fell in Franklin. Prva, ki je bila zelo lepa in udobna, z dvema zvonikoma, takrat edina cerkev za Slovane na ameriškem zahodu, je po poltretjem letu do tal pogorela. Druga, zgrajena še isto leto na pogorišču prve (l. 1906) je po štirih letih postala premajhna zaradi večjega dotoka novih naseljenцев (vseh je bilo nad 6.000).

Priljubljeni župnik Turk je na pobudo zvestih župljanov dal l. 1911 zgraditi tretjo cerkev, prejšnjo cerkev so pa začeli uporabljati kot cerkveno dvorano. Ob ponovnem dotoku novih naseljenцев okrog leta 1950 so pa ob cerkvenem žegnanju (o Božiču) napolnili to dvorano verniki, ki niso mogli v prenapolnjeno cerkev. Oder (oltar) je krasila velika oljnata slika svete Družine na begu v Egipt.

Letošnji Božič mineva 75 let te tretje cerkve, ki pa zadnja leta postaja prevelika za našo župnijo brez novih naseljenцев. Sedanji g. župnik John Mihovilovich vodi po več pogrebov na mesec. Vedno manj nas je. Radi imamo našo »hišo božjo«, saj je še vedno »naša« navkljub pretnjam, da nam jo bodo vzeli.

Lepa, prijetna in čista je no-

POPRAVEK

V Zahvali Slovenske pristave, objavljeni pretekli petek, je bil pomotoma po urednikovi krivdi izpuščen odstavek in sicer:

»Ravno tako se zahvaljujemo dr. Milanu Pavlovčiču za vso pozornost Slovenski pristavi in še posebej Slovenskemu dnevu.«

Dr. Pavlovčiču in g. Mateju Roessmanu se za neljubo napako srčno opravičujem.

Urednik

poudarjamo, kar je pri njem trajno zaslužnega za slovenski narod. In to je, kar je Ivan Cankar pravilno podčrtal: stvarnik slovenskega pismenega jezika in začetnik slovenske literature. To so trajne zasluge Primoža Trubarja in njegovih sodelavcev za slovensko kulturo in slovenski jezik.

Da je učil novo vero in da je kasneje to njegovo delo bilo uničeno, je danes zgodovinsko dejstvo, ki ga lahko vsak po svoje ocenjuje; da je postavil temelje slovenskemu pismenemu jeziku in s tem kulturi, je pa trajna zasluga, ki mu jo moramo priznavati in mu biti za to hvaležni.

Brez Trubarja bi najbrž še dolgo čakali, da bi kdo začel po slovensko pisati in izdajati knjige. Srbi so npr. morali čakati do Vuka Karadžića. Svoje narodno slovstvo so torej dobili 250 let za nami.

Prav to, da danes treznejše in bolj objektivno vrednotimo Trubarjevo delo, nas druži vse Slovence ob 400-letnici njegove smrti. Dokaz temu so številni simpoziji, okrogle mize, manifestacije, razstave Trubarjevih in sploh protestantskih knjig, ki jih prirejajo povsod po Sloveniji in izven Slovenije, kjer bivajo Slovenci. Teološka fakulteta v Ljubljani, ljubljanska univerza, SZDL, pa tukaj v zamejstvu, vsi smo se ali se še bomo spomnili Trubarja in njegovih zaslug za našo kulturo.

Tako je tudi prav, ker resnično veliki možje niso last ene ali druge skupine, marveč so last celega naroda. In takšen mož je bil tudi Primož Trubar.

K.H. (Kat. glas, 9.10.1986)

bila zunanost spet prepletkana, pred glavnim cerkvenim vhodom in pred župniščem je pa zaradi varnosti bilo nameščeno železno omrežje.

Hišica na »Kranjskem hribu«, ki je bila po potresu l. 1906 v naglici preurejena v kapelo za zbiranje naših župljanov od maja do božiča tistega leta, je bila potem preosnovana v prav udobno družinsko stanovanje. Ob spominu na to »hišico božjo«, ko je pred 80 leti v zelo težkih časih naših naseljenцев sam Bog prebival v njej, naj navedem besedilo pesmi, prirejene po znani ljudski popevki »Na sredi polja«. Naši otroci so jo zapeli ob proslavi 80-letnice obstoja naše župnije:

Na sredi hribčka ena hiš'ca stoji.

Pa ta hiš'ca je sveta, ker je Jezusova.

Na sredi hiš'ca ena miz'ca stoji.

Pa ta miz'ca je sveta, ker je Jezusova.

Na sredi miz'ce en kelih stoji.

Pa ta kelih je zlat za sveto mašo darovat'.

In zraven kel'ha patena leži.

Ta patena je zlata, na njej bo sveta Hostija.

Na sredi hribčka je mnogo ljudi.

Prišli so v to hiš'co, ker so Jezusovi.

— Angela Gospodarich

Ali pride koroški Slovenec prvič v dunajski parlament po 70 letih?

V Kat. glasu (16. okt. 1986) je krajše poročilo o možnosti, da bo v dunajski parlament po splošnih parlamentarnih volitvah, ki bodo 23. novembra, prišel tudi zastopnik koroških Slovencev in sicer prvič v zadnjih 70 letih. Kako naj do tega pride, pojasnjuje KG takole:

Koroški Slovenci, ki jim Avstrija vse doslej ni dala tistih pravic, ki so bile zapisane v 7. členu državne pogodbe, niso bili po vojni še nikdar zastopani v dunajskem parlamentu, ker pač niso imeli dovolj glasov za izvolitev svojega poslanca.

V zadnjem času pa je tudi v Avstriji, kot drugod po svobodni Evropi, nastalo novo gibanje zelenih. (Zelo so »zeleni« močni v Nemčiji, zagovarjajo mirovna gibanja in varstvo okolja, nasprotujejo jedrskim elektrarnam in seveda orožju itd. Op. ur. AD.) Sicer so nastopili že na zadnjih političnih volitvah. Bil pa je to nepovezan nastop in nobena od raznovrstnih skupin ni dosegla potrebnih glasov. Ob zadnjih volitvah državnega predsednika pa je predstavnica zelenih Freda Meissner-Blau prejela nad 250.000 glasov, kar bi pomenilo — če bodo ob političnih volitvah zeleni te glasove ohranili — kar dvanajst mandатов v dunajskem parlamentu.

Začeli so se pogovori po vsej Avstriji in v to akcijo se je vključila tudi KEL (Koroška enotna lista), ki je blizu Narodnemu svetu koroških Slovencev. Dogovorili so se, da bodo na skupni listi zelenih nastopale posamezne skupine z vso avtonomijo, tako tudi manjšinske skupine. Sporazumeli so se nadalje, da bo v primeru pozitivnega rezultata zagotovljena izvolitev slovenskega kandidata s Koroške, ki bo zastopal tudi druge manjšine v Avstriji (Gradiščanske Hrvate, Čehe, Madžare).

Tako so se v nedeljo 5. oktobra sestali v Slomškovem domu v Celovcu zastopniki KEL iz vse Koroške, da bi sprejeli dokončne sklepe. Se-

(dalje na str. 4)

DUHOVNIKI IN BOGOSLOVCI

Slovenije, ki so izgubili življenje med zadnjo vojno in po njej

PITTSBURGH, Pa. — Praznika VSEH SVETNIKOV in VERNIH DUŠ nam spomine obujata na naše rajne, med katerimi so tudi duhovniki in bogoslovci. Tu je objavljen **NEPOPOLN SEZNAM** pobitih duhovnikov in bogoslovcev. Za uvod tega Seznama naj bo napisana beseda duhovnika, ki je pet let okušal grozote komunističnih ječ Slovenije:

Bridek spomin - veliko upanje.

To so vsi tisti naši slovenski duhovniki in bogoslovci, ki so dali svoja — večinoma mlada — življenja med vojno. Ne vemo, v kakšno kartoteko je njihova imena vložil Bog sam. Mi jih pač vlagamo v bridek spomin, ki pa postaja vedno večje upanje.

Bridek spomin.

Imeli smo jih, pa kakšnih duhovnikov, kakšnih bogoslovcev: Bili so up slovenske Cerkve. Nerazumljiva vojna vihra in še bolj nerazumljiva revolucionarna poplava sta odnesli to upanje, upihnila ta mlada življenja.

Morda ima ta ali oni svoj grob, na katerem bo brlela za verne duše lučka na njem. Koliko jih je, katerih groba ne poznamo. A toliko bolj jih nosimo v svojem srcu.

Naj jim za vso zvestobo in velikodušno pripravljenost, ki jo je kakor v imenu vseh izpovedal Vinko Kastelic, Bog da vso radost nebes. Če ne na grobu, v našem srcu gori in bo gorela luč bolečega spomina.

Naše upanje.

Danes govorimo in pišemo o spravi. Vsak si jo po svoje predstavlja. Toda kristjan jemlje to besedo zares, ne kot paradno geslo, še manj kot politični šlager.

Sprava ni lahka za človeško naravo. Možna pa je za kristjana, ki gleda na vse dogodke, še tako nerazumljivo težke, iz božjega zornega kota.

Že vnaprej so ta življenja položena na oltar sprave. Zato je rekel škof Rožman: zdaj pa upam v prihodnost slovenskega naroda. Zdaj, ko ve za te žrtve, ta osebna pričevanja, zdaj upa v lepšo prihodnost. Kdaj pride?

Ostane nam skrivnost. A v božjih rokah je ta naš dar. Naš spraven dar. Saj smo lahko prepričani, da je vsak zase pred smrtjo Bogu poklonil svoje življenje.

Zato naj ob praznovanju Vseh svetnikov in Vernih duš naša molitev postane pravna molitev: Gospod, pogledaj na ta mlada življenja, pogledaj na te naše žrtve in usmili se slovenskega naroda.

Tako nam bo dan bridkega spomina in našega upanja postal praznik sprave.

(napisal FS)

Pred ustanovitvijo PRVE VAŠKE STRAŽE, 17. julija 1942, umorjeni:

(Pri imenih pomeni: + = umrl; r. = rojen; m. = mašniško posvečenje)

1. Leiler, Hubert, Ljubljana + 21. marca 1942, r. 1894, m. 1917
2. dr. Ehrlich, Lambert, Ljubljana + 26. maja 1942, r. 1878
3. Novak, Henrik, Hinje + 13. jun. 1942, r. 1912, m. 1938
4. Kofalt, Jože, Semič + 15. jun. 1942, r. 1909, m. 1934

5. Komljanec, Janko, Prečna + 17. jun. 1942, r. 1892, m. 1916
6. Nahtigal, Franc, Št. Rupert + 18. jun. 1942, r. 1900, m. 1926
7. Cvar, Franc, Št. Rupert + 18. jun. 1942, r. 1911, m. 1939
8. Kastelic, Vinko, Št. Jernej + 1. jul. 1942, r. 1914, m. 1940
9. Omahna, Jakob, Dragatuš + 7. jul. 1942, r. 1884, m. 1909
10. Žužek, Karol, Št. Vid nad Cerknico + 14. jul. 1942, r. 1892, m. 1916

Iz Vetrinja vrnjeni domobranski kurati so bili umorjeni junija 1945. Nihče ne ve za njihove grobove:

1. Frelj, Franc, r. 1901, m. 1927
2. Hrovat, Ivan r. 1909, m. 1934
3. Jenko, Janez r. 1906, m. 1929
4. Kerč, Boris r. 1919, m. 1944
5. Klobovs, Anton r. 1917, m. 1944
6. Kunstelj, Franc r. 1914, m. 1941
7. Mavec, Jakob r. 1913, m. 1938
8. Pezdir, Franc r. 1914, m. 1940
9. Remškar, Ivan r. 1914, m. 1942
10. Pold, Anton r. 1916, m. 1943
11. Šink, Matija r. 1915, m. 1943
12. Šolar, Jože r. 1912, m. 1937
13. Trček, Stanko
14. Zorman, Viktor r. 1918, m. 1943

Po 17. juliju 1942 umorjeni duhovniki in tisti, ki so umrli na posledicah komunističnega nasilja:

1. Cerkovnik, Franc, Št. Jernej + 20. marca 1946, r. 1903, m. 1928
2. Bastič, Štefan, Horjul + 18. aprila 1945, m. 1937
3. Duhovnik, Lojze, Preska + 4. okt. 1944, r. 1916, m. 1942
4. Erzar, Stanko, Cerklje na Gor. + 17. junija 1951
5. dr. Eržen, Peter, Kočevje + 5. marca 1944, r. 1904, m. 1928
6. Erklavec, p. Rajner, Semič + nov. 1944, r. 1893
7. Geoheli, Jože, Zaplana + 27. julija 1942, r. 1911, m. 1935
8. Goričan, Henrik + po letu 1952, r. 1915
9. Grebenc, p. Placid, Stična + 24. oktobra 1943
10. Halas, Danijel, Velika Polana + 16. marca 1945, r. 1908
11. Hočvar, Anton, Zagorje + 26. oktobra 1942, r. 1913, m. 1939
12. Hren, Anton, Bloke + 13. sept. 1943, r. 1901, m. 1927
13. Huth, Srečko + 25. oktobra 1943, r. 1907, m. 1931
14. Jarc, Alfonz, Stari trg ob Kolpi + 10. avgusta 1949, r. 1904, m. 1928
15. Kanduč, Franc, Kropa + 26. dec. 1942, r. 1887, m. 1910
16. Kastelic, Anton + v zaporu 1949, r. 1883, m. 1908
17. Kek, Franc, Novo mesto + 21. oktobra 1943, r. 1895, m. 1921
18. Kern, Franc, Hinje + 21. aprila 1944, r. 1917, m. 1943
19. Klement, p. Norbert, Metlika + 29. novembra 1942
20. Kramarič, Franc, Stari trg pri Ložu + 2. sept. 1942, r. 1908, m. 1935
21. Krašna, Franc, Sorica + 7. januarja 1946, r. 1887, m. 1917
22. dr. Križaj, Peter + 20. marca 1946, r. 1913, m. 1941

23. Liliija, Melhior, salez. + 24. nov. 1944, r. 1907
24. Malovrh, Franc + 12. oktobra 1943, r. 1912, m. 1936
25. Novak, Ludvik, salez. + 17. novembra 1943
26. Oblak, Valentin, Preska + 21. sept. 1951, r. 1875, m. 1897
27. Obid, Alojzij, Podsabotin + 15. januarja 1943
28. Perkan, Viktor, Ilirska Bistrica + 15. junija 1945
29. Piščanec, Lado, Cerkno + 5. februarja 1944
30. Pirec, Valentin, Idrija ob Bači + 1946
31. Pisk, Anton, Kanal + 28. oktobra 1944
32. Sluga, Ludvik, Cerkno + 5. februarja 1944
33. Salmič, Ivan, Vinica + 13. novembra 1943
34. Savelli, Viljem, Stari trg ob Kolpi + 10. avgusta 1949, r. 1916, m. 1940
35. Strupi, Alojzij + 17. avgusta 1945, r. 1901, m. 1923
36. Stupica, Jožef + v zaporu 1947, r. 1889, m. 1914
37. Šinkar, Anton + 12. oktobra 1943, r. 1916, m. 1940
38. dr. Terčelj, Filip, Ljubljana + 7. januarja 1946, r. 1892, m. 1917
39. dr. Tom, Franc, Jesenice + 27. dec. 1945, r. 1903, m. 1931
40. Tomažič, Ivan, Trebnje + 1943
41. Turk, Viktor, Begunje pri Cerknici + 24. oktobra 1943, r. 1891, m. 1915
42. Učak, p. Valerijan, Ljubljana + 19. sept. 1949 na Studencu
43. Zavadlav, Izidor, Gorenje Polje + 15. septembra 1946
44. dr. Zdešar, Anton + 18. aprila 1945
45. Pravhar, Jože, Loški potok + 10. sept. 1944, r. 1874, m. 1900
46. Pokorn, Jože, Preloka + 15. nov. 1943, r. 1912, m. 1936
47. Raztresen, Janez, Suhor + 21. julija 1942, r. 1895, m. 1919
48. Sancin, Placid, Dolina + 14. sept. 1943, r. 1902, m. 1930
49. Godnič, Jože, Dornberk + 1947
50. Trček, Rudolf, diakon + 1. septembra 1944

BOGOSLOVCI SLOVENIJE: 39 umorjeni od komunistov, dva padla na nemški vzhodni fronti.

Franc Kastelic iz Dednega dola pri Višnji gori je g. dekanu M. Škerbcu v Clevelandu govoril o svojih štirih sinovih, ki so jih komunisti umorili. Sin Jože, bogoslovec, je očetu pred odhodom rekel: »Drugo leto bi imel novo mašo in opravil nekrvavo daritev. Če je pa tako Bogu všeč, da letos darujem krvavo daritev, rad dam svoje življenje za to, da bi slovenski narod in drugi narodi priznali BOGA za svojega vladarja.«

V Št. Joštu nad Vrhniko je bilo v družini Kavčič (Snopkova) 14 otrok. Pet sinov so komunisti umorili; eden teh — Stanko — je bil bogoslovec. Mati, sedaj že pokojna, je zapisala: »Vsi so postali žrtve komunizma. Stra-

šno je bilo njihovo trpljenje. Ne vemo, kje počivajo. Imam pa upanje, da jih krasi palma mučeništva. Srečna se štejemo, da sem mati mučencev.« (Njen DNEVNIK, stran 51)

1. ČOPAR, JOŽEF, r. 11. marca 1920 v Šmartnem pri Litiji, 5. letnik
2. HOMAN, JANEZ, r. 23. maja 1920 na Vrhniki, 5. letnik
3. JERMAN, JAKOB, r. 18. junija 1921 v Komendi, 5. letnik
4. JERMAN, LUDVIK, r. 4. novembra 1921, 5. letnik
5. MEHLE, JOŽEF, r. 7. avgusta 1920 v Šmarju pri Ljubljani, 5. letnik
6. ŠTIRN, VINKO, r. 27. oktobra 1920 v Št. Vidu nad Ljubljano, 5. letnik
7. ŠTRUKELJ, LOVRO, r. 27. avgusta 1920 v Podzemlju, 5. letnik
8. BASTIČ, PAVEL, r. 25. januarja 1919 v Horjulu, 4. letnik
9. HOSTNIK, ALOJZIJ, r. 21. junija 1922, Šmartno pri Litiji, 4. letnik
10. JEREB, ROK, r. 8. avgusta 1920 v Lučinah, 4. letnik
11. KASTELIC, JOŽEF, r. 22. aprila 1922 v Višnji gori, 4. letnik
12. KRUSIČ, JANEZ, r. 11. oktobra 1920 v Komendi, 4. letnik
13. MALAVAŠIČ, ALFONZ, r. 17. julija 1921 v Št. Joštu nad Vrhniko, 4. letnik
14. UMEK, MIHAEL, r. 28. septembra 1920 na Vrhniki, 4. letnik
15. GLAVAN, FRANC, r. 8. februarja 1923 na Igu, 3. letnik
16. KOTLUŠČEK, JOŽEF, r. 26. septembra 1921 v Velikih Laščah, 3. letnik
17. LESKOVIC, DUŠAN, r. 28. septembra 1922 v Ljubljani, 3. letnik
18. OVEN, FRANC, r. 22. februarja 1923 v Sostrem, 3. letnik
19. SIVEC, JOŽEF, r. 3. marca 1922 v Rovtuh, 3. letnik
20. ŠKUFA, FRANC, r. 31. decembra 1922 v Hinjah, 3. letnik
21. ZAJEC, JOŽEF, r. 17. aprila 1922 v Zagradcu, 3. letnik
22. BERČIČ, VLADIMIR, r. 3. aprila 1922, 2. letnik
23. BITENC, JOŽEF, r. 10. februarja 1924 v Pertoči, Prekmurje, 2. letnik
24. BOBNAR, JOŽEF, r. 6. novembra 1923 v Smledniku, 2. letnik
25. KAVČIČ, STANKO, r. 21. aprila 1922 v Št. Joštu nad Vrhniko, 2. letnik
26. MLAKAR, FRANC, r. 25. februarja v Škocijanu pri Mokronogu, 2. letnik

27. PODLOGAR, CVETKO, r. 15. aprila 1923 na Golem pri Igu, 2. letnik
28. RAMOVŠ, JANKO, r. 7. decembra 1923 v Slav. Požegi, 2. letnik
29. RUS, JANEZ, r. 8. junija 1925 v Črnomlju, 2. letnik
30. ŠMALC, ANTON, r. 21. februarja 1923 v Mirni peči, 2. letnik
31. VEBER, FRANC, r. 21. septembra 1921 v Sori, 2. letnik
32. BREZNIK, LOJZE, r. 29. maja 1919, Rafolče pri Lukovici, ustreljen na Turjaku 20. septembra 1943
33. KRMELJ, MATEVŽ, Stara Loka, ustreljen 5. decembra 1942
34. LOGAR, JOŽE, Vodice, ustreljen na Turjaku 19. septembra 1943

(dalje na str. 5)

Ob misijonih združena vsa slovenska Cerkev

GORICA, It. - Tinje (Tainach) na Koroškem so župnija na levi strani Drave kakih 20 km vzhodno od Celovca. Ta župnija je goriški Cerkev dala za služnega škofa F. Ks. Luschna, ki se je rodil v tem kraju iz slovenske družine 3. decembra 1781. Goriško nadškofijo je vodil od leta 1835 do 1854. Še danes se je v Tinjah ohranil priimek Luschn.

Dom »Sodalitas«

Nekoč pomembna proštija so danes Tinje znane predvsem zavoljo Prosvetnega doma Sodalitas. Dom je last koroških slovenskih duhovnikov, združenih v društvu Sodalitas, ki ga vodi neutrudni in podjetni g. Jože Kopeinig. Ta je dom obnovil, razširil in naredil iz njega center kulturnega in duhovnega življenja ne samo za Slovence, temveč tudi za Nemce, tako da je dom v Tinjah znan po vsej Avstriji. Celo leto se tam prirejajo srečanja, tečaji, razstave, duhovne vaje in podobno. Gospodinjijo pa slovenske šolske sestre.

V tem domu se je od 7. do 10. oktobra vršil II. vseslovenski misijonski simpozij. Ob odprtju v torek, 7. oktobra, zvečer je bilo poudarjeno, da je prvi simpozij bil v Rimu v Sloveniku pred petimi leti na pobudo ravnatelja msgr. M. Jezernika. Bil je to prvi misijonski simpozij v naši zgodovini in sedanjí je drugi, ki mu bodo gotovo sledili še nadalj-

nji.

Simpozij je pripravil poseben odbor, ki mu je predsedoval msgr. Franc Mikuž, narodni voditelj misijonov za Slovenijo. Na tem mestu je g. Mikuž nasledil pok. prelata dr. Vilka Fajdiga, ki se je še osebno udeležil prvega simpozija, med tem časom je pa umrl. Poudarili so, da ima pok. prelat Fajdiga velike zasluge za obnovo misijonske misli v Sloveniji po zadnji vojni.

Predavanja so bila v veliki dvorani doma. Za bolj doživetost misijonsko vzdušje je prispevala tudi razstava afriških stenskih preprog. Gre za slikovite preproge, izdelane na roko z afriškimi motivi; stkane so bile v domu Mariahill pri Beljaku.

Mladina in misijoni

Na prednji steni dvorane je visel napis: Mladina in misijoni. Letošnji simpozij je bil namreč posvečen zlasti odnosu mladine do misijonov. In res je bilo med udeleženci kar precej mladih duhovnikov, redovnikov, redovnic, pa tudi laikov in laičnih misijonarjev. Celotno srečanje v dvorani pri skupnih mašah so popestrili s svojimi nastopi mladi študentje in študentke iz Modestovega doma v Celovcu in iz Velikovca.

Skupina mladih se je pripekljala tudi iz Ljubljane z lastnim kombijem. Ko so se predstavili, smo slišali, da gre za

akademike in študente višjih šol v Ljubljani, ki se v misijonskih kroških zanimajo za probleme Tretjega sveta in za oznanjevanje evangelija ondolnim ljudstvom. Napis: Mladina in misijoni torej ni bil samo zaradi lepšega, temveč je res zajel tudi mlade, kolikor je bilo mogoče, ker je oktober že čas šole.

Zastopana celotna slovenska Cerkev

O udeležencih lahko povem še to, da je bila na simpoziju zastopana celotna slovenska Cerkev, tako teritorialno kot glede na stanove. Prišli so zastopniki iz Argentine, iz ZDA, Kanade, misijonarji in misijonarke iz Afrike, Azije, in seveda Koroške, iz Slovenije, s Tržaškega, Goriškega ter iz Rima. Bili so navzoči duhovniki (ki jih je bilo približno polovica od 65 udeležencev), potem redovniki in redovnice različnih redov, laični misijonarji in misijonark, pa laiki obeh spolov.

Krona tej slovenski Cerkvi v malem sta bila celovski škof Egon Kapellari in ljubljanski metropolit Alojzij Šuštar, ki pa je prišel le zadnji dan, ker je bil prej zadržan zavoljo jesenskega zasedanja jugoslovanske škofovske konference v Stični.

Lahko bi rekli, da je bil v Tinjah zbran nekaj slovenski misijonski koncil. Najbrž bi nobena druga pobuda ne zbrala slovenskih vernikov iz vseh dežel sveta kot ta simpozij. Odsotna je bila le Avstralija.

Čeprav slovenski metropolit prve dni ni bil navzoč, se je simpozij začel z njegovo besedo. Prvi večer smo namreč poslušali na traku posnet njegov intervju po končanem obisku pri slovenskih misijonarjih v Zambiji in na Madagaskarju, ki jih je obiskal letos v juliju in

avgustu. Na poti sta ga spremljala g. Kopeinig in mladi argentinski Slovenec Marko Vilfan, ki je prebil tri leta kot laični misijonar na Madagaskarju in se je sedaj ustavil v Avstriji, da na univerzi nadaljuje študije.

Pozdravi in voščila

Kako so udeleženci simpozija v Tinjah bili povezani tudi z drugimi, pričajo številni pozdravi, ki so jih razne osebnosti poslale. Iz Jugoslavije sta se oglasila škof Metod Pirih ter škof Gugić, odgovoren za misijone pri jugoslovanski škofovski konferenci, nuncij z Dunaja, pronuncij iz Zambije, škof Kuntner, odgovoren za misijone pri avstrijski škofovski konferenci, potem kardinal Tomko, prefekt Kongregacije za misijone, škof iz Farafangane na Madagaskarju, kjer delujejo slovenski misijonarji, nadškof iz Lusake v Zambiji in še drugi.

Ladislav Lenček CM

Izrazitosti simpoziju v Tinjah niso dala samo kvalitetna predavanja in poročila (prof. Drago Ocvirk, dr. A. Snój), temveč še v večji meri navzočnost najbolj kvalificiranih oseb na misijonskem področju. Poleg že omenjenih msgr. Jezernika in Mikuža naj omenim g. Ladislava Lenčka CM. Bralci revije *Katoliški misijoni* ga dobro poznajo, drugi pa manj. Zato naj povem, da je L. Lenček že nad 50 let duša in motor misijonskega dela med Slovenci.

Začel je še kot mlad lazarist v Grobljah v uredništvu *Katoliških misijonov*, nadaljeval med vojno v Ljubljani, ko je vodil nekaj zelo agilnih misijonskih kroškov med dijaki. Po vojni se je umaknil v Italijo, potem v Argentino. Toda že v begunstvu je obnovil Katoliške misijone, ki so izhajali kot razmnoževina.

V Argentini je takoj po prihodu začel list tiskati. Z njimi in drugimi pobudami v Buenos Airesu je razgibal misijonsko dejavnost ne samo med rojaki v Argentini, temveč, lahko rečemo, po celem svetu.

Njegova posebnost je tudi ta, da je vsa leta po vojni držal pismene stike z vsemi slovenskimi misijonarji in jih tudi osebno obiskal. Poleg tega je bil centrala, kamor so se steka-

li darovi za slovenske misijonarje in jih je on pravično razdeljeval med vse slovenske misijonarje. Na nikogar ni pozabil. O njem je tudi govora v letošnji »Misijonski nedelji«.

Franc Sodja CM

Njemu je zvesto stal ob strani sobrat Franc Sodja in mu stoji še danes. Če je L. Lenček šel na široko, je Sodja oral na globoko in orje še vedno. Njegova skrb je bila duhovno oblikovanje bodočih misijonarjev. Prvi sad tega njegovega dela je bil dr. Janez Janež, ki je bil tudi prvi slovenski laik po vojni, ki je odšel v misijone, najprej na Kitajsko k msgr. Kerecu in Andreju Majcnu, potem pa, ko so ga komunisti izgnali iz Kitajske, se je ustavil na Tajvanu (Formozi), kjer je še danes sloveč zdravnik kirurg. Dr. Janežu so sledili še drugi misijonarji, duhovniki in laiki, fantje in dekleta, vsi duhovni otroci g. Sodje. Zato je Argentina dala sorazmerno največ misijonskih delavcev med povojnimi (dalje na str. 6)

Koroški Slovenec

(Nadaljevanje s str. 5)

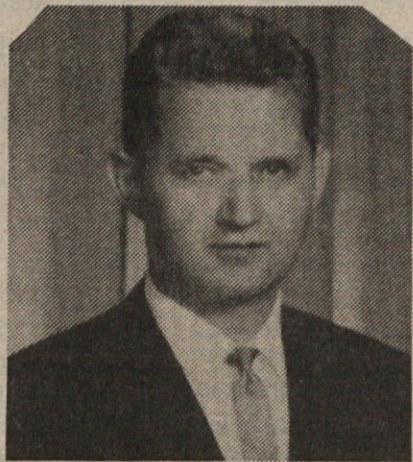
stanek je odprl in vodil Fric Kert, podpredsednik KEL-a, poročali pa so še odborniki dr. Pavle Apovnik, Miha Zablatnik in dr. Karel Smole. Ti so osvetlili z vseh vidikov nastali položaj in realne možnosti izvolitve koroškega Slovenca v dunajski parlament.

Zboru so prinesli pozdrave tudi predstavniki zelenih, deželni svetovalec SSK dr. Drago Štoka, deželni predsednik SSK Marjan Terpin in predsednik NSKS dr. Matevž Grilc. Primorska predstavnika sta zlasti utemeljila samostojne nastope slovenske stranke na Primorskem in ugotovila, da če niso vsedržavne stranke, ki Avstrijo vodijo ves povojni čas, zna le urediti odnosov do Slovencev, imajo ti vso pravico, da se poslužijo takih sredstev, ki jim bodo zagotovila lastno predstavnost.

Ob koncu je zbor odobril nastop na skupni listi zelenih ter izbral kandidate, ki jih bo vodil dr. Karel Smole, ki bo po vseh predvidevanjih postal prvi slovenski poslanec v dunajskem parlamentu po 70 letih.

V NEPOZABEN SPOMIN

prve obletnice, odkar nas je prerano za vedno zapustil naš dragi mož, dobri oče

VIKTOR DERLING

Umrl 29. oktobra 1985.

Tiho, kakor slana tisto oktobrsko jutro brez slovesa si odšel.

Minilo je že leto dni, odkar Tvoje prijaznosti polne ljubezni in želje do življenja med nami več ni.

V zemljo smo Te položili in od Tebe za vedno poslovali, a spomin na Tebe vedno bolj živi in solza se ne posuši.

V našem domu prazno je, ker Tebe ni, in Tvoj korak in glas ne sliši se, ampak v srcu nosimo tolažbo to, da se enkrat zopet snidemo.

Žalujoči:

Žena: Micka,

hčerki: Marinka in Antonija z družinama ter sorodstvo v Evropi.

Madison, Ohio, 29. oktobra 1986.

V BLAG SPOMIN

ENAINDVAJSETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA, NEPOZABNEGA SOPROGA, OČETA, STAREGA OČETA, PRASTAREGA OČETA IN TASTA

Emanuela Grasselli

ki nas je za vedno zapustil dne 2. novembra 1965.

Gospod, daruj mu mir, naj večna luč mu sveti, ker si dobrote vir, uživa raj naj sveti.

Žalujoči:

soproga SILVA
sin ROBERT

hčerki:
ERIKA por. ing. BAJUK,
ELEANORA por. Dr. GRUNES
snaha, zetja, vnuki, vnukinja in
pravnukinje ter ostalo sorodstvo.
Cleveland, O., 28. oktobra 1986.

V BLAG SPOMIN

OB ŠTIRINAJSTI OBLETNICI
ODKAR JE V GOSPODU
ZASPAL NAŠ LJUBLJENI
MOŽ, DRAGI ATA,
STARI ATA in TAST

ALOJZIJ ŠEF

Svoje blage oči je zatislil
dne 30. oktobra 1972.

Srce kliče, v duhu gleda
ljubeče vdani tvoj obraz.
Zdaj luč nebeška te ogreva,
ljubeče gledaš dol na nas.
Ko mirno v hladnem grobu
spiš, v srcih naših ti živiš.

Žalujoči:

Marija — žena; Mimi in Slavka — hčerki
z družinama; Lojze — sin.

Cleveland, Ohio, 28. oktobra 1986.

Duhovniki in bogoslovci Slovenije, ki so izgubili življenje med zadnjo vojno in po njej

(Nadaljevanje s str. 3)

35. AVSEC, VINKO, cistercijan, 4. letnik, Stari trg pri Ložu, vrnjen iz Vetrinja, junij 1945
36. HOČEVAR, JANEZ, Št. Rupert, 1. januarja 1943
37. MIKUNDA, FRANC, iz Maribora, ubit s kurotom Jenkom in ranjenci: junij 1945
38. RUS, MIHAEL, frančiškan iz Ljubljane, vrnjen iz Vetrinja: junij 1945
39. SOBOČAN, FRANC, iz Prekmurja (Maribor), vrnjen iz Vetrinja: junij 1945
40. DOMIK, FRANC, Apače (Maribor), mobiliziran od Nemcev, padel na vzhodni fronti
41. HAUPTMAN, BOŽIDAR, Maribor, mobiliziran od Nemcev, padel na vzhodni fronti

Naslednjih pet (5) duhovnikov iz mariborske škofije je izgubilo življenje v času, ko je imela komunistična partija že popolno oblast nad življenjem in smrtjo vseh ljudi v Sloveniji. Upravičeno smemo sklepati, da so bili ti duhovniki umorjeni po naročilu partije:

1. Pečar, Franc	+ 1945
2. Slana, Franc	+ 1945
3. Feguš, Franc	+ 1946
4. Černoga, Ivan	+ 1949
5. Krof, Matej	+ 1950

Vsi duhovniki in vsi bogoslovci — razen dveh — do tu imenovani, so izgubili življenje po krivdi slovenskih komunistov.

Kdo je kriv smrti sledečih duhovnikov? :

1. Kremžar, Marijan — r. 1916, + 9. marca 1943
2. Zupančič, Anton — ustreljen 1940
3. Modrinjak, Franc — ubit od bombe 1945

Po krivdi NEMCEV so izgubili življenje:

1. DUHOVNIK, TONE, r. 1910, v taborišču Mauthausen umrl aprila 1945
2. GABERC, MARTIN, r. 1883, ustreljen aprila 1941
3. GNJEZDA, JANEZ, r. 1871, umrl v Dachau 1944
4. GOMILŠEK, FRANC, r. 1872, ustreljen pri Dobrniču 29. oktobra 1943
5. GREŠAK, MIHAEL, r. 1914, ustreljen v Celju 22. julija 1942
6. HORNBOCK, JANEZ, r. 1878, umrl v Dachau 5. avgusta 1942
7. dr. KULOVEC, FRANC, r. 1884, ubit ob letalskem napadu na Beograd aprila 1941
8. MECILOŠEK, RUDOLF, r. 1904, ustreljen 1944
9. MESSNER, JANEZ, r. 1890, umrl v Dachau 2. januarja 1943
10. PLATIŠA, IVAN, r. 1890, ustreljen pri Čatežu pod Zaplalom 28. oktobra 1943
11. POTOVAR, FERDINAND, r. 1911, po groznem mučenju v Celju umrl 5.11.1942
12. p. TUŠEK, KERUBIN, r. 1876, umrl v Dachau 14. maja 1943
13. VITIGOJ, VIKTOR, r. 1915, ustreljen s Platišom 28. oktobra 1943

14. ZAVRŠNIK, IZIDOR, r. 1917, ustreljen v Mariboru 10. marca 1943

15. ŠATEJ, TONE, ustreljen od Nemcev 26. septembra 1943

16. POVH, IVAN, r. 1914, ustreljen ob Savi od Nemcev 31. decembra 1944

17. GABRENJA, FRANC, župnik, ustreljen od Nemcev 15. novembra 1943

18. VECCHIEF, FRIDERIK, r. 1902 v Trstu, umrl v Dachau 20. februarja 1944

V ustaškem taborišču JASENOVAC umorjeni slovenski duhovniki:

1. SEM, JAKOB, r. 1908, po mučenju mrtev že pred 20. septembra 1942

2. GROBLER, FRANC, r. 1892, ubit 17. oktobra 1942

3. KAČ, FRANC, r. 1907, ubit 17. oktobra 1942

4. KODRIČ, JANEZ, r. 1897, ubit 17. oktobra 1942

5. OREŠNIK, FRANC, r. 1908, ubit 9. januarja 1945

6. p. POLAK, ANZELM, r. 1883, ubit 17. oktobra 1942

7. RANČIGAJ, JANEZ, r. 1893, ubit 17. oktobra 1942

8. RIHAR, FRANC, r. 1909, mrtev že pred 20. septembrom 1942

EPPICH, JOŽE, r. 1874, je bil ustreljen od Italijanov 2. junija 1942

BANDELJ, ERNEST, župnik v Vipavski dolini, je bil ustreljen od četnikov 30. aprila 1945

SETNIČAR, FRANC, je umrl ob zavezniškem bombardiranju Gorice dne 8. aprila 1945

Med 79 od komunistov umorjenimi duhovniki — 37 ubitih po končani vojni — so samo štirje bili sojeni pred tkzv. »sodiščem«. V ljubljanski nadškofiji so tri fare, kjer so komunisti umorili po dva duhovnika: Št. Jernej, Št. Rupert, Hinje. Ob smrti sta bila Kern in Sluga duhovnika manj kot eno leto, Oblak pa je bil duhovnik 54 let.

Mnogi duhovniki so še vedno pokopani v neznanih jamah. Grob v Teharjih je zalit z umetnim jezerom. Nekateri pokopani na pokopališčih ne smejo imeti nobenega nagrobnega kamna. Vsaj na enem grobu — Halas v Prekmurju — so komunisti napisali na spomenik laž in sicer, da je padel kot talec, ko je bil v resnici ustreljen od domačih nov-komunistov.

Po tu objavljenem seznamu je statistika tale: Komunisti so krivi smrti: 79 duhovnikov in 39 bogoslovcev. Nemci: 18 duhovnikov in dva bogoslovca. Italijani: 1 duhovnik. Ustaši: 8 duhovnikov. Četniki: 1 duhovnik. Neznanci: 3 duhovniki. Zavezniško bombardiranje: 1 duhovnik.

Seznam pobitih spominja na govor francoskega kardinala Roger Etchegaraya ob šesti obletnici smrti nadškofa Romera v El Salvadorju: »Cerkev, ki se ne spominja svojih nedavnih mučencev in ne mučencev sedanjega časa, si ne more prisvajati časti, da je Kristusova Cerkev.«

Težko si je misliti, da je kje na svetu hujši kriminal, kot je morilec — tu slovenski komunist — ki je svoje umorjene žrtve zakopal v skrite jame. Še

Družina predstavlja zelo važno osnovno za človeka vredno življenje in za družbo. Ni samo zibelka novega življenja, ampak v njej se postavljajo prvi temelji za zdravo versko, нравno ter kulturno življenje celotne družbe. Še do nedavnega so v svetu na splošno takó vrednotili družino, toda danes so v krizi vse te človeške vrednote, še več, družina je ogrožena. Hoče se jo nadomestiti z bistveno drugačnim pogledom na življenje. To se nam vsiljuje iz množičnih občil (TV, radio, časopis, kino). Javno mnenje podpira razporoko, splave, važno je le uživanje udobnega življenja in spolnosti brez obveznosti. Naše slovenske družine živijo v tem okolju in nevarnost je, da se tudi nevede in nehoté mi nalezemo tega materialističnega duha.

Temu se moremo izogniti le, če me žene in matere posvetimo vso skrb za lepo urejeno družinsko življenje, kamor se zatekajo mož in naši otroci, istočasno pa na ta način pokažemo svetu možnost, lepoto in vrednost krščanskih družin ter izpolnimo željo papeža Pavla VI.: »Taka družina naj postane evangelizacija za mnoge druge družine in za okolje, h kateremu spada.«

Za dosego pravega družinskega življenja je nujno, da se vsi, zlasti pa matere zavedamo bistva ženske narave, to je materinstva. Čim bolj to razvijamo, bolj se žrtvujemo za svojo družino. Včasih se zdi kot da družba upošteva le žene, ki se uveljavljajo v javnem življenju, kar naj nas ne moti. Čeprav smo dosegli enakopravnost v družbi, se moramo zavedati, da je naš poklic le materinstvo, pa ne samo telesno, to je rodnja otrok, temveč zlasti duhovno, to je njih vzgoja. V vsakem drugem poklicu smo nadomestljive, ga lahko opravlja nekdo drug, le v družini pri vzgoji to ne drži.

Vsi psihologi in pedagogi trdijo, da je bistvena vzgoja otrok končana pri starosti 6. let, to se pravi, ko otrok delno zapusti družino in prične s šolo. Iz tega vidimo, kako važna je materina vzgoja ravno v teh prvih letih. Zato je nikar ne prepuščajmo drugim, če res nimamo zadostnega razloga. Škof Slomšek pravi: »Kar skrbna mati otrokom stori, se z zlatom in srebrom ne plača, kar pa mati pri otroku zamudi, šola ne popravi in palica ne popboljša.«

Slovenske matere v zdomstvu imamo pa še posebno poslanstvo: otrokom posredujemo slovenski jezik in običaje, slovensko pesem, vernost. Mati bo tista, ki bo prva z otroki govorila slovensko, mu pripovedovala oziroma brala pravljice, ga navajala k branju slovenskih knjig. Važno je, da jo vidi s knjigo v roki, da je dosledna v slovenski govorici.

Ko otroci odrasčajo, je tudi mati tista, ki se mora zanje zanimati in jih ne prepuščati samim sebi. Mora jim posvetiti svoj čas. Mladoletnika moramo poslušati, ko nam pripoveduje svoje doživljanje, z njim se razgovarjamo potrpežljivo in ne v naglici. Kako važni so razgovori med kosilom in večerjo! Večkrat so lahko rešitev za našega otroka!

sedaj po več kot 40 letih nihče ne sme obiskati prepovedanih grobov. Po Mausarjevi besedi iz skritih grobov Mrtvi govorijo Živim:

*Brez sveče, križa in brez rože
naš dom samotno je grobišče.
V nočeh, ko veter gospodari,
nas komaj zver za hip obišče.
Z ljubeznijo nas vse zberite,
požegnajte in pokopljite,
tako bi radi počivali
med vami in pri cerkvi spali.*

— Jože Cvelbar

SLOVENSKA ŽENA

Če pa hočemo biti dobre vzgojiteljice moramo prisluhniti znamenjem, položaju in potrebam časa. Poznati moramo svet, v katerem se giblje naš otrok, kakšne so nevarnosti, v kaj lahko zabrede.

Na razpolago in pomoč nam je dober tisk, zlasti slovenski, ki nam kaže nauk Cerkev in nam odgovarja na marsikatero vprašanje. Velika opora pri vzgoji so nam naši dušni pastirji, naše organizacije in naši Domovi, kamor lahko brez skrbi pošiljamo naše otroke.

Družina v širšem pogledu je pa družba, v kateri živimo. V našem primeru bi bila ta slovenska skupnost. Tudi tej skupnosti moramo žene in matere služiti z vso skrbnostjo duhovnega materinstva. Res je, da se mati, ki ima številno družino in majhne otroke, ne more udeleževati v javnosti, ne da bi pri tem zanemarjala svojo prvo dolžnost, toda vseeno lahko tudi tu doprinese svoj delež: Podpira moža v njegovem javnem delu, ne godrnja, če pride pozno domov zaradi seje, sestankov, dela v Domu; vpričo otrok ne kritizira naših javnih delavcev. Tudi otroke navaja že od mladega, da sodelujejo v slovenski skupnosti, da se čutijo njen sestavni del, kajti če skupnosti ne bodo vzljubili kot otroci, ta zanje pozneje ne bo nič pomenila.

Ko so otroci že nekoliko starejši, je odnos matere do dela v skupnosti precej drugačen, kakor tudi položaj žene brez otrok. Ima talente, ki naj jih nikar ne zakoplje, ampak razvije in z njimi služi svojim najbližnjim in vsej družbi. Poprime naj za delo, kjer se bo tudi sama izpopolnjevala, oziroma, kjer bo videla, da je potrebna. Vsako delo je častno, tudi tisto, ki se ne vidi, ki ga mnogi ne cenijo, ampak brez katerega ne bi uspela nobena naša prireditev.

Hvala Bogu imamo tudi med nami veliko ženo, ki se zavedajo nujnosti javnega dela in že leta delajo na vzgojnem, kulturnem, verskem in socialnem področju med nami, pa tudi v splošni družbi. Je pa tudi hvalevredno, da je med nami že novi rod, tukaj rojenih žena, ki zaseda važna mesta v naši skupnosti.

Naj nam naša nebeška Mati izprosi, da bi bila slovenska mati in žena tudi v bodoče svetilnik novim rodovom.

Meta Vombergarjeva

Iz govora ob 20-letnici Zveze slovenskih mater in žena v Argentini. Misli v govoru so lepe in poučne.

ISKRICE

Novinarji pišejo prvi osnutek zgodovine.

J. Piano

Človek nikoli ni to, kar misli, da je.

M. Kundera

Če hočemo preživeti, moramo v šolo realnosti.

P. Sloternik

Človek naj bi ne požrl več prepričanj, kot jih lahko prebavi.

Henry H. Ellis

Človek postane nevaren, kadar govori o drugih.

A. Isaković

Razum se moti, občutek nikoli.

P. Zidar

**Oglašujte v
Ameriški Domovini!**

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

NOVEMBER

8. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

8. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Za ples igra Tony Klepec orkester.

8. in 9. — Materinski klub pri Sv. Vidu priredi prodajo peciva in sicer 8. nov. od 1. do 6. zv., 9. nov. pa od 8. zj. do 1. pop.

9. — Slovenski dom na West parku priredi ples. Igra Ray Champa orkester.

15. — Štajerski klub priredi martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

23. — Žegnanjski festival pri Mariji Vnebovzeti. Pričetek ob 3. pop.

DECEMBER

5. — Slovensko-ameriški kulturni svet priredi srečanje s škofom A. Edwardom Pevcem

Misijonski simpozij v Tinjah

(Nadaljevanje s str. 4)

Slovenci.

Franc Sodja je bil po vojni zaprt in je dolge mesece preživel v samici. Ko so ga izpustili, je skrivaj prekoračil mejo in se zatekel v Kanado, nato v Argentino, od tam pa nazadnje spet v Toronto v Kanadi. Svoje izkušnje iz komunističnih ječ je izpovedal v knjigi »Pred vrati pekla«. Kasneje so drugi potrdili grozote, ki so jih morali prestajati jetniki v tendarjih stalinističnih ječah v Ljubljani (Branko Hofman, Noč do jutra; Igor Torkar, Umiranje na obroke).

Fr. Sodja je pa tudi izrazil duhovni pisatelj, ki je napisal npr. Lepo je biti mlad in Glejte, že sonce zahaja. Veliko je pisal v *Katoliških misijonih*; načelni članki so povečini njegovi.

Druge misijonske osebnosti

K tem izrazitim osebnostim z misijonskega področja naj prištejemo še p. Jožeta Kokalja SJ, bivšega misijonarja v Zambiji in sedaj provinciala jezuitov v Sloveniji; Franca Buha CM, doma na počitnicah, ki je generalni vikar škofa v Farafangani; s. Frančiško Novak, že 50 let misijonarka na Tajskem, ki je na simpoziju tudi sodelovala. V to vrsto

v semenišču Borromeo.

6. — Slovenski Dom št 6 ADZ praznuje 75-letnico z večerjo in plesom v SDD na Recher Ave. Igra Joe Fedorchak orkester.

7. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu priredi miklavževanje. Začetek ob 3. uri pop. v šolski dvorani.

31. — Baragov dom priredi silvestrovanje z večerjo in plesom v prostorih Baragovega doma.

31. — Podr. štev. 1655 Katoliških vojnih veteranov priredi silvestrovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Večerja ob 8.30 zv.

— 1987 —

JANUAR

31. — Tradicionalna »Prstavka noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

FEBRUAR

21. — St. Clair lovsko društvo priredi Lovsko večerjo v Slov. nar. domu na St. Clairju.

APRIL

4. — Pevski zbor Zarja priredi pomladni koncert v SDD na Recher Ave.

26. — St. Clairski upokojenci praznujejo svojo 25. obletnico in prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

bor naj skrbi za primerno pravo laičnih misijonskih pomočnikov v domovini, potem naj jih spremlja v misijonskih deželah in poskrbi tudi za njihovo socialno zavarovanje. Simpozij je to z veseljem vzel na znanje.

Odlikovanja

Zadnji dan misijona je bil sprejet tudi sklep, da se dajo priznanja nekaterim najbolj zaslužnim misijonskim delavcem; odločili so se, da dajo priznanja: dr. Janezu Janežu, misijonskem zdravniku na Tajvanu; Andreju Majcnu, salezijancu, ki je misijonaril na Kitajskem, v Južnem Vietnamu in nazadnje na Tajvanu, sedaj pa uživa zaslužni pokoj med sobraty na Rakovniku pri Ljubljani; Ladislavu Lenčku in družbi lazaristov, ki so bili pred zadnjo vojno in vsa leta po njej tako vneti pobudniki misijonske misli med Slovenci, ter uršulinki s. Ksaveriji Pirc, ki je najstarejša slovenska misijonarka in deluje na Tajskem že okoli 60 let.

Molitev

Na simpoziju pa nismo samo razpravljali, temveč tudi molili. Vsako jutro so bile skupne hvalnice, vsak večer pa skupna maša. V sredo, 8. okt. smo poromali h Gospe Sveti. Somaševanje je vodil škof Kapellari, verniki so napolnili svetišče, duhovniki pa prezbitarij. Pri maši so bili navzoči tudi gojenci dijaškega Modestovega doma, ki so tudi prav občuteno peli. Med mašo so od groba sv. Modesta prinesli prižgane sveče ter jih izročili misijonarjem in misijonarkam, ki se odpravljajo v misijone.

Škof Kapellari je spregovoril v slovenščini ter poudaril, kako prav je, da smo se zbrali prav v tem svetišču, kjer počiva sv. Modest, ki je prvi prinesel luč evangelija Slovincem na Koroškem.

Naslednji dan, 9. oktobra, je bila maša v župnijski cerkvi v Tinjah. Tu smo slišali tudi pesmi v malgaščini. Pri večerji so izrekli voščila msgr. Maksimilijanu Jezerniku, ki je v nedeljo 12. oktobra godoval.

Zadnji dan, 10. oktobra, je bilo somaševanje v kapeli tinjskega doma in ga je vodil nadškof Šuštar. Pri vsaki maši smo pri prošnjah prosili za te in one namene; zadnji dan je dr. J. Prešeren izrekel tudi tole prošnjo: »Prosimo Boga, da bi se slovenski skavti in skavtine na Tržaškem in Goriškem začeli bolj zanimati za misijone in da bi se odločali za delo v misijonih.«

Prosim Boga in Mater božjo, da bi uslišala te in še druge prošnje, izrečene na drugem vseslovenskem misijonskem simpoziju v Tinjah. Saj prazno je delo brez blagoslova od zgoraj.

K. Humar

(Kat. glas, 16.10.1986)

Naraščajoča skrb Slovencev pred srbskim gospodovalnim pohlepom

(Iz lista »Frankfurter Allgemeine Zeitung, povzet iz »Naše luči«) — Taksist, ki nas pelje v Ljubljani na letališče, je Bošnjak, k temu pa še musliman. Je že dvajset let v Sloveniji, poročen je s Slovenko in govori srbohrvaško že z naglasom. Ne pravi še »Mi, Slovenci«, pač pa že »Mi v Sloveniji«. Ne zahvaljuje se več Alahu, ampak že Bogu, da je prišel v Slovenijo in se je lahko tu vživel, preden so začeli Slovenci z odkritim odporom proti »južnjakom«. Razume celó, da išče ljubljanska občina vedno nove izgovore, da ji ne bi bilo treba graditi mošeje. Živi v razvitem okolju z le majhno brezposelnostjo.

Ko bi prišel iz Bosne v Slovenijo šele sedaj, ne bi dobil več dela, kajti zdi se, da je nekdo izdal geslo, da ne smejo v Sloveniji prišlekov več zaposlovati. Poleg tega bi doživljal od vseh plasti slovenskega prebivalstva neprikrto sovraštvo. Čuti je, da je v Ljubljani skoraj 40% občanov Neslovinc. To je preveč, Slovenija se mora postaviti v bran za svojo narodno podobo.

»Obrambni nacionalizem« pravi beograjski tisk temu slovenskemu ravnanju, ki se očitno krepi v meri, v kateri naraščajo napadi iz Beograda in Srbije. Časniški boj, ki ga vodi po časopisih proti Sloveniji jugoslovanski Vzhod s tako srbsko-nacionalnih kot z unitarističnih, pa tudi komunistično-centralističnih stališč, dosega zadnji čas grozljivo ravan in pogosto očitno izgublja sleherni mero. Najkasneje po zadnjem jugoslovanskem partijskem kongresu, na katerem so stari partizani in govorniki iz jugoslovanskega vojaškega vodstva napadli mirovne tokove med slovensko mladino in njeno zahtevo, da naj bodo napisi na vojašnicah v Sloveniji tudi v slovenščini, so postali ti napadi takorekoč »uradni«. Zdi se, da veljajo Slovenci takoj za Albanci na Kosovem za drugega sovražnika jugoslovanske države.

Slovenski zastopniki na jugoslovanskem mladinskem kongresu v Beogradu se niso potem, ko so povedali svoje predloge glede odprave vojaških parad in dragih praznovanj ob Titovem rojstnem dnevu, »čutili skoraj nič več v isti državi«.

Kar Slovence posebno skrbi, je naraščajoča povezava med srbskim gospodovalnim pohlepom in centralističnimi nagnjenji komunistične oblasti. Odkar je srbskemu vodstvu uspelo, da je za dejansko odpravo samostojnosti kosovske pokrajine pridobilo zvezno vodstvo, se zdi, da v določenih beograjskih krogih narašča želja po takšnem posegu tudi v Sloveniji. To bi sicer utegnili biti težko, a protislovenski boj je privedel že do tega, da gledajo v zveznih organih Slovence kot zelo samosvoje in se za njihove predloge komaj zmenijo.

Kot na Kosovu se človek sprašuje, kaj pravzaprav v Sloveniji srbsko-centralistični gorečnejši hočejo. Ali bi radi Slovence prevzgojili, da bi stopnjo svoje delavnosti prilicili stopnji srbske in črnogorske? Slovenija uresničuje z 8% jugoslovanskega prebivalstva 16% družbenega proizvoda. Poleg tega pokriva 26% celotnega jugoslovanskega izvoza in 32% izvoza v dežele z močnim denarjem.

Po sedaj veljavnem novem deviznem zakonu morajo slovenska podjetja vse pridobljene devize oddati v zvezno blagajno in potem z muko iskati iz Beograda dovoljenja za uvoz, pri čemer jugoslovanska narodna banka s plačili namenoma odlašala, tako da mora marsikatero slovensko podjetje potem brez svoje krivde plačevati s pogodbo dogovorjene kazni. V tem sistemu je sleherna povezava med izvozom in uvozom prekinjena, tako pojasnjujejo v slovenski trgovski zbornici, in spodbude za izvoz ni več.

V protislovenskem boju Srbije se dozdevno mešajo sovražna razpoloženja do Evrope in do tujcev. Zdi se, da skušajo pozabiti Slovence kot namdomestilo za dejanskega glavnega »sovražnika« na zahodu države, Hrvate, ki se trenutno ne upajo prav na plan, in tako odlagajo svoje skrite protizahodne in protievropske odzive na Slovence.

Ob tem dela Slovincem težave tudi uradna jugoslovanska zunanja politika. Ta se je namreč pod Bosancem Dizdarevičem spet popolnoma zaskrenila k »blokovski neuvrčenosti« in menda gleda na Evropo le še kot na zid tožb, pred katerim lahko toži nad »zapostavljanjem« in s tem preglašča svojo nezmožnost mednarodnega tekmovanja. Slovence bje tudi nevoščljivost zaradi njihovega položaja glede mej.

Okorele komunistične funkcije jezi, da se je v Sloveniji demokratizacija povzpela za nekaj stopenj nad jugoslovansko poprečje. Zdi se, da je razmere v Bosni in na Kosovem težko primerjati z razmerami v Sloveniji, in tega se v Sloveniji tudi zavedajo. Celó pri tem vprašanju igra geslo »Evropa« neko vlogo, čeprav je treba reči, da se tudi razumniki v Srbiji in drugod potegujejo za demokratizacijo, npr. za odpravo tako imenovanih »besednih kaznivih dejanj« iz kazenskega zakonika. Zaradi narodnostnih vidikov je postal stik med Slovenijo in srbskimi razumniki otežkočen.

Glede načina, kako naj Slovenija odgovarja na napade iz vzhodnih delov države, so v Ljubljani različna mnenja. Pri trgovski zbornici je čuti, da mora Slovenija zastopati svoje koristi bolj odločno, kajti če tega ne bo storila, bodo dobile v zveznem poprečju večjo težo druge koristi in vidiki. Treba

(dalje na str. 8)

Dr. Janko Zerzer

Celovec, Avst.

Ne smemo jih pozabiti

Pred nedavnim so slovensko skupnost v Argentini obiskala ugledna koroška rojaka dr. Janko Zerzer in dr. Reginald Vospersnik. Po vrnitvi na Koroško je dr. Zerzer objavil članek o svojih vtisih, ki je izšel v celovškem Našem tedniku. Članek posredujem bralcem.

Ena izmed usodnih posledic radikalnih sprememb v Sloveniji in Jugoslaviji po državljanski vojni in po zmagi nad fašističnim okupatorjem je bila emigracija tisočih in tisočih Slovencev, ki so si politično obliko domovine drugače predstavljali, se bolj ali manj odločno borili proti komunizmu in niso hoteli ali niso mogli živeti v državi s sistemom, ki so ga iz prepričanja odklanjali. Na Koroškem nimamo pravice, da bi sodili in obsojali, da bi lahkomišelnost in nekritično ponavljali globalne obtožbe na eno in drugo stran, da bi odklanjali kontakte s katerokoli skupnostjo Slovencev v svetu in bi zanemarjali urenišči enotnega kulturnega prostora na vseh področjih, ki se nam odpirajo.

Dejstvo je, da skoraj štirideset let nismo dosti kaj vedeli o zelo močni slovenski skupnosti v Argentini. Seveda tudi še naprej lahko tako delamo, kot da teh Slovencev ne bi bilo in nas nič ne brigajo, saj jih komaj poznamo. Če se odločimo za tako ravnanje, pa ne smemo več govoriti o enotnem kulturnem prostoru, potem je to res le prazna parola za nedeljske govore. Mislim pa, da se s tako površnostjo ne smemo zadovoljiti; nasprotno, nekaj odklanjati, kar človek resnično ne pozna, je prepoceni in nekulturno.

Po posredovanju predsednika Slovenskega pastoralnega odbora, rektorja Jožeta Kopeiniga, ki je sam pred leti skupaj s Tischlerjevim nagajencem Vinkom Zaletelom potoval k argentinskim Slovincem in ob sodelovanju slovenskih lazaristov sva bila povabljeni z dr. Reginaldom Vospersnikom od Slovenske kulturne akcije v Argentino. Moram priznati, da me je to, kar sva tam doživela in videla, zelo globoko prizadelo. Kdo na Koroškem je že vedel, da živi daleč v Argentini, 12.000 km proč od stare domovine, več tisoč duš močna slovenska skupnost, ki je neverjetno vitalna, ki napenja vse sile, da bi ostala pri življenju in ki je s svojim optimizmom in nepopisno požrtvovalnostjo lahko zgled ne le nam Korošcem, temveč še marsikomu drugemu.

Zdaj dorašča v Argentini že tretji rod Slovencev, otroci, ki obiskujejo obvezno šolo, seveda argentinsko s španskim učnim jezikom. Vendar veliko skrbi posvetijo Slovenci poleg tega izobrazbi v materinščini. V Buenos Airesu samem imajo sedem Domov, to je kulturnih društev, kjer docela prostovoljno in brezplačno učitelji in strokovnjaki za posamezna področja, učijo mladino v svojih prostih sobotah. Ljudsko-

šolske tečaje pa imajo tudi v drugih mestih, kjer so močnejše slovenske kolonije, na primer v Mendosi in Bariločah. Poleg ljudskošolskega tečaja ima Buenos Aires še dva srednješolskega tečaja, enega, manjšega v Lanusu v Slovenski vasi, in centralnega za vse ostalo območje Buenos Airesa v Slovenski hiši. Tam so zdaj začeli tudi z visokošolskim tečajem.

Omenjeni domovi so poleg tega centri kulturnega življenja, ki je izredno razgibano. V Buenos Airesu deluje več pevskih zborov, folklornih skupin, mladinskih zborov, igralških društev, kratka, kulturne

aktivnosti so precej podobne našim na Koroškem. Seveda je pa delovanje dosti težje, ker so ljudje raztreseni po ogromnem mestu in marsikateri učenec se vozi v šolo po celo uro ali več v eno smer. Isto seveda velja tudi za pevce in igralce, za režiserje in pevovodje. Vse delovanje v Domovih je seveda brezplačno, nasprotno, člani morajo celo še redno prispevati določene vsote, da Domove, ki so jih seveda sami zgradili brez kakršnekoli podpore, zdaj lahko vzdržujejo.

Argentinski Slovenci imajo vrsto kulturnih in političnih organizacij in večje število periodičnega tiska, ki ga tiskajo v dveh slovenskih tiskarnah. Ena je last slovenskih misijonarjev, druga pa je privatna.

Domovi so tudi središča verskega življenja in duhovnikom gre, kolikor sem spoznal, največja zasluga, da je skupnost tako zavedna in živa. Družine imajo poprečno pet otrok, ne-

katere pa tudi več, osem ali devet. To je za narodno skupnost v diaspori seveda zelo važno in o občevalnem jeziku v družinah ni debate; tudi v najmlajšem rodu se govori seveda slovensko.

Da starši pošljejo svoje otroke brezizjemno v sobotno slovensko šolo, je samoumevno. Problematično je edino tam, kjer so si mladi Slovenci poiskali argentinske zakonske partnerje, kajti v mešanih zakonih se pač, podobno kot pri nas, skoraj izključno uveljavi jezik večinskega naroda. Vendar so tudi za otroke iz mešanih zakonov vpeljali poseben jezikovni tečaj.

Najin obisk ni bil le za obiskovalca važno spoznanje, temveč po pričanju številnih zdomcev tudi za slovensko skupnost v Argentini velikega pomena. Saj sta prvič v štiridesetih letih prišla med nje dva laična predstavnika slovenskega kulturnega življenja, ki sta brez olepševanja in prikriva-

nja podala sliko o tukajšnjih razmerah in o odnosih do matične Slovenije. Za marsikoga je to bil povod za razmišljanje o lastnih stališčih.

Spoznala pa sva tudi neskončno ljubezen do izgubljene domovine in verjetno je bilo srečanje s Korošci, ki je bilo tako ljubeznivo in prisrčno, da ga moreš le doživeti, ne pa opisati, hkrati tudi srečanje z matico. Vedno spet sva slišala ob besedah hvaležnosti za naše zanimanje, da imajo prvič občutek, da niso sami.

Mislim, da bomo morali v bodoče storiti mnogo več, da ta skoraj že odpisani del našega naroda tudi v naslednjih rodovih ne bo zgubil svoje življenjske volje. Sicer je pri mnogih pogovorih prišlo do izraza, da se naši politični pogledi tu in tam močno razhajajo, vendar imamo kljub temu toliko skupnega, kar je treba gojiti in poglobiti, da je to resnična obveznost za nas vse.

Naš tednik

Pan Am Vas pripelje domov za praznike

Potujte s Pan Am, edino U.S. letalsko družbo v Jugoslavijo.

Primernejšega časa ni za obisk prijateljev in sorodnikov v Jugoslaviji kot med prazniki.

Boljše letalske družbe ni za Vaše potovanje tja kot Pan Am.

Od vseh ameriških letalskih družb, le Pan Am nudi ustrezne polete v Belgrad, Zagreb in Dubrovnik.

S Pan Am se boste prijetno počutili

v udobnosti naših velikih, prostornih 747 letal, ko potujete čez Atlantik. Veseli boste tudi nad enostavnostjo ene vozovnice, ene prijave zase in prtljago za celo potovanje.

Torej letos potujte s Pan Am v Jugoslavijo in preživljajte praznike doma.

\$315

Belgrad, Zagreb

\$325

Dubrovnik

Cena enosmerna, odvisna od nakupa povratne vozovnice

Pan Am. Neprekosljiva izkušnja.

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Zašla sva na drugo področje. Kaj predlagaš, kako naj to dekle zajamemo, da ne bomo dvignili preveč hrupa med ljudstvom? Že tako so proti nam. Lahko se spet dvignejo. Njihova prelita kri bi nam nič ne koristila. Toliko delavnih rok manj bi imeli.«

»Po mojem bi morali na vsa križišča poslati biriče. Navadno hodi sama med ljudmi. Včasih je že noč, ko se vrača. Takrat bi jo najlažje prijeli in odvedli v vaš grad. Noben svetnik je od tu ne bo rešil,« se je Valjhajm odurno zasmejal.

»Že jutri bom uredil vse potrebno, ti mi pa sporoči, kam jo je deklina mahnila. Še namestnika Hieronima pokličem.«

Pozvonil je in ukazal strežaju, naj pokliče grofa Hieronima Attemsa. Prišel je. Visoke postave, prikupnega obraza in uglajenega vedenja.

»Tu je grgarski grof. Skrbijo ga kmetje, ki so mu odpovedali pokorščino. Zmedo med njimi povzroča neka Urška Ferligoj, ki pravi, da se ji je na Skalnici prikazala Mati božja.«

»Slišal sem nekaj o tem. Takim stvarjem je težko verjeti.«

»Takim stvarjem ne smemo verjeti, Hieronim. Kam pa pridemo, na ta način lahko izgubimo vso delovno moč.«

»Ali kmetje res ne delajo več?« se je začudil Attems.

»Delajo že, a ne kot prej. Cerkev zidajo na Skalnici. Tako je menda ukazala tista prikazen.«

»Na Skalnici? Saj tista zemlja je vendar moja last,« se je zavzel grof Attems.

»Saj res! Potem jim lahko prepovemo zidanje na tuji lastnini.«

»Niso še začeli z zidanjem. Le potrebno gradivo spravlja jo na vrh in to ni malenkost za tisto strmino. Vrstijo se, da lahko spet pridejo na delo, a so izčrpani in moje njive trpijo.«

»In oni še bolj, se razume,« se je nasmehnil Hieronim.

»Grof Hieronim, zdi se, da ste na strani kmetov,« ga je ostro zavrnil Ortenburški.

»Samo resnico sem povedal,« je Hieronim Attems smelo pogledal glavarja. To je vedno učinkovalo, da se je ta obvladal. Veliko je dal na svo-

je dostojanstvo in ni hotel zao-stajati za namestnikom.

Glavar je zdaj že čisto mirno dajal ukaze. »Če se primeri, da bom spet moral na pot, prepustim vam, grof Attems, vso nadaljnjo skrb. Ko pripeljejo deklino na grad, jo dajte zapreti in skrbno zastražiti, da se ne bo ponovila sramota, ki jo je utrpel grof Strassoldo,« se je nekam posmehljivo ozrl v grgarskega grofa, ki je potemnel od jese, rekel pa ni nič. »In prav v času, ko hočemo med ljudstvo razširiti protestantizem, se je to moralo zgoditi. To res ni voda na naš mlin.«

»Ne, gospod glavar, to res ni voda na vaš mlin,« je s fino ironijo dejal Attems.

»Tudi v tem si nisva edina, kajne?«

»Žene in vere ne menjavam,« je mirno povedal Hieronim. »Vaše naročilo pa bom skrbno izvršil, čim se na gradu pojavi tista deklica. Če pa bo tudi iz našega gradu zbežala, vedite, da so tu višje sile vmes.« Poklonil se je in odšel iz dvorane.

»Vedno se grizeva,« je rekel glavar grgarskemu. »Načelno se ne strinjava, čeravno moram priznati, da ima Hieronim največkrat prav.«

»Domov moram, da čimprej vse uredim,« je povedal Valhajm. »Ne bom miren, dokler tisto dekle ne bo na varnem.«

Grof Valhajm je jahal proti domu. Jezilo ga je, da ga je slabotna deklica premagala. Njegov ponos in samozavest sta bila močno prizadeta, pa še posmehljive pripombe glavarja Ortenburškega so ga pekle. »A premagal te bom, zvita kača,« je zamahnil z roko.

Sonce je že zašlo in mrak je padal na zemljo, ko se je Urška vračala proti domu. Doma bodo v skrbeh. Rada bi podvzela korak, a bila je tako utrujena. Za seboj je imela težak dan. Prav do Čepovana se je povzpela. Bila je v prvi hiši v vasi. Tja grede namreč ni bilo nikogar doma. Gospodar se je razkoračil pred njo in jo zasmehljivo vprašal:

»No, dekle, kako gre tvoj posel? Nemara si boste kmalu zidali novo hišo, kakor sem slišal.«

Urška ga je začudeno pogledala.

»Hišo na Skalnici mislite? O, ne, to je še daleč. Gora je strma in vse je treba znositi na vrh.«

»Kaj na Skalnici,« je zaničljivo zamahnil z roko, »tebi ljudje dajejo denar in ne Skalnici. Koliko si ga že nabrala?«

»Jaz?« je v neizmernem začudenju razširila oči, »niti vinarja nisem še dobila, pa bi ga tudi ne vzela.«

Prišla je še žena in ostro pogledala Urško.

»Mi smo luterani in ne verujemo v prikazni. Materi božji ni potrebna nobena cerkev, nam pa še manj. Povsod se lahko časti Kristus. Pa daj ji, gospodar, par vinarjev, da se je odkrižaj.«

»Ne, nič nočem. Od nikogar ničesar ne vzamem. Le Marijino naročilo izvršujem. Kdor je dobre volje, lahko po svojih močeh pomaga. Denar pa pobira le gospod vikar v Solkanu. Lahko noč!« je pozdravila in se v tek spustila proti Grgarju.

»Kakšna prevzetnost!« je še slišala gospodinjo za seboj. Solze so ji stopile v oči in prvič se je na teh svojih potih začutila silno utrujena in žalostna.

»O Marija,« je molila, »ti veš, da ne prosim zase, temveč le zate. Če sem nehote užalila te ljudi, mi odpusti in jim daj, da te bodo spoznali in se vrnili k pravi veri.«

Hitela je, a vse jo je oviralo. Korak je bil negotov, spotikala se je in lovila ravnotežje. Tudi v prsih jo je bodlo in prvič se je zbalala, da ne bo kos naročilu nebeške Gospe.

Že je zagledala prve razsvetljene hiše v vasi. Zunaj je bilo še nekoliko svetlo. Vedela je, čim dospe do Grgarja, bo že trda noč. Le malo se bo odpočila pri studencu in prosila sv. Uršulo pomoči. »Sveta Uršula, pomagaj mi...«, so šepetale njene ustnice, a v tistem hipu jo je zgrabilo dvojje močnih rok. (Se bo nadaljevalo)

Naraščajoča skrb

(Nadaljevanje s str. 6)

se je braniti pred znaki odprte »gospodarske vojske«, kot jo npr. vodi država, a od Srbov obvladovana, letalska družba proti slovenski »Adria Airways« in sploh proti koristim slovenskega prometa.

Kakšne razmere so to, če morajo visoki slovenski funkcionarji v pilotovi kabini osebno posredovati, da JAT-letalo na povratku iz New Yorka domov vmesno pristane v Sloveniji, kot je to v voznem redu določeno?

Zdi se, da sedanjo slovensko vodstvo rajši ostaja v ozadju, da ne bi Slovenije pustilo zdrkniti v popolno osamitev.

NOVI GROBOVI

(Nadaljevanje s str. 1)

cerkev sv. Kristine in od tam na pokopališče Vernih duš.

William Spinnler

Preteklo nedeljo je v Charlotte, N.C., kjer je živel zadnji dve leti, umrl 54 let stari William Spinnler, rojen v Clevelandu, mož Charlotte, r. Workman, oče Tracy, William, Lise, Laure in Susan, 4-krat stari oče, brat Elizabeth Bell in Elaine (Mrs. Richard) Vadnal. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. jutri dop. ob 11.30 in od tam na pokopališče Knollwood.

Vera D. Meglen

Preteklo nedeljo zvečer je v Euclid General bolnišnici nenadno umrla 72 let stara Vera D. Meglen, rojena Sepic, žena Jona, sestra Sauvi Vlah, Mary Sepic, Paula, Pauline McGaffic, Leona ter že pok. Marka in Ralpa, članica SNPJ. Pogreb bo v četrtek, 30. oktobra, v Bessemer, Pa. Na mrtvaškem odru bo danes v Grdinovem zavodu na Lake Shore Blvd. pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Edward A. Bajec

Umrl je 75 let stari Edward A. Bajec, mož Hilde, roj. Dermotta, oče Carol S. Dolan, Edwarda, Mary Ellen in Brucea, 5-krat stari oče, brat Molly Tomaric, Annie Klemencic ter že pok. Josepha in Franka. Privatni pogreb bo danes dopoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin Slovenskemu domu za ostarele na Neff Rd.

MALI OGLASI

WANTED

Lady (live-in) to care for diabetic man. Shaker Hts. area. Please call 247-2655 after 3 p.m. (79-82)

Hiše barvamo zunaj in znotraj Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 ali 729-1023 (x)

For Rent

4 rooms, dn. & bath. E. 61 St. Senior citizens preferred. Call 431-1570 bet. 5 & 8.

HIŠA NAPRODAJ

MAYFIELD HTS., O. Bungalov, 2 spalnice. Kličite: 442-1618.

V NAJEM

4 sobe, zgoraj, blizu Marije Vnebovzete. Garaža. Kličite 761-7294 po 6. zv. (81-82)

FOR SALE

Double house. St. Vitus area. Call 943-4723 after 5 p.m. (81-82)

CLUBROOM MANAGER WANTED

Slovenian Society Home, 20713 Reche Ave., Euclid, O. 44119. 531-9309. Excellent salary and benefits. Resumé to Elmer Nachtigal, Secretary. Applications accepted until Nov. 14, 1986. (81-84)

FOR RENT

5 rooms, up. E. 60 St. 962-0290 or 944-9921 after 5 p.m. (80-81)

FOR RENT

4 rooms, dn. & bath. Addison Rd. Adults only. No pets. Call 391-0953. (80-83)

HOUSEWORK

5 day week. Steady job. Must drive. Gates Mills area. Call 442-9290. (80-87)

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasnem ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK!

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italiana 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Anton M. Lavrish

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)Complete Legal Services
Income Tax-Notary Public18975 Villaview Road
at Neff
692-1172